

Møtedato	10.-12.04.2026
Saksbehandler	Landsstyret
Saksnummer	LM16 05.03-26
Gjelder	Handlingsplan for 2026-2027

Vedlegg til saken

1. Handlingsplan for Norsk studentorganisasjon 2026/2027

Handlingsplan for 2026-2027

Formål

Vedta handlingsplan for Norsk studentorganisasjon for perioden 2026/2027.

Sakspresentasjon

Handlingsplanen vedtas av landsmøtet og er en liste over hvilke saker NSO skal prioritere det kommende året. Handlingsplanen inneholder både politiske og organisatoriske satsningsområder, og skal gi arbeidsutvalget en tydelig retning for arbeidet deres.

Handlingsplanen er ikke en uttømmende liste over alt NSO skal jobbe med, men en bestilling på hva landsmøtet mener skal være organisasjonens hovedprioriteringer den kommende perioden.

Handlingsplanen skal være i tråd med prinsippprogrammet, politiske plattformer og vedtektene.

Vurdering

Landsstyret har valgt ut de viktigste politiske og organisatoriske prioriteringene for perioden 2026/2027. Punktene i handlingsplanen er foreslått med hensyn til både pågående og kommende politiske prosesser og mediebilde, og derav det politiske mulighetsrommet for gjennomslag.

Landsstyret foreslår 12 punkter og har lagt til grunn at alle de politiske punktene i handlingsplanen skal være av nasjonal karakter. Det innebærer at innsatsen i hovedsak må rettes mot nasjonale myndigheter og aktører, eller være en nasjonalt koordinert kampanje.

Det er landsstyrets vurdering at målene i handlingsplanen bør være overordnet. Det er utfordrende å si noe konkret om hvilke prosesser regjeringen vil iverksette og konkludere på, samt hvilke kutt og satsninger de vil foreslå i statsbudsjettet, og hvordan det politiske handlingsrommet vil se ut. Det er derfor mest hensiktsmessig å peke ut overordnede mål og retning, fremfor å snevre tiltak og konkrete prosesser. Dette gjelder i mindre grad den organisatoriske delen av handlingsplanen, hvor det er organisasjonen selv som styrer handlingsrommet, har oversikten over ressursbruken og setter av midler i budsjett.

Politiske prioriteringer

Innledning:

Introduksjonen refererer til kjerneverdiene i NSO. Dette er overordnede prinsipper som er byggesteiner for all øvrig politikk som vi jobber med. Dette gjelder blant annet lik rett og mulighet til høyere utdanning, gratisprinsippet og utdanning av høy kvalitet. NSO skal jobbe for å bygge ned sosioøkonomiske og strukturelle barrierer som er til hinder for at individet kan ta høyere utdanning. Andre kjerneverdier er velferdstilbud av høy kvalitet og et godt læringsmiljø. Dette handler blant annet om de fysiske og psykososiale rammene rundt studentenes studietilværelse.

Punktene under skal konkretisere de overordnede prinsippene og sette retning for NSOs arbeid i perioden.

Jobbe for gjennomslag for NSOs statsbudsjettprioriteringer.

Landsstyret vedtok i desember 2025 NSOs statsbudsjettprioritering for 2027. Kravet er at *“Studiestøtten økes og knyttes til minst 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden”*

Statsbudsjettet er et estimat over statens inntekter og utgifter for det kommende året. Det er i arbeidet med statsbudsjettet at de “store” pengene blir fordelt, og at handlingsrommet for NSOs største gjennomslag er mest sannsynlig. Å innfri NSOs statsbudsjettkrav på minst 1,5 G vil være en beslutning som tas gjennom statsbudsjettet, da det utgjør en betydelig sum.

Dette punktet er foreslått videreført fra tidligere handlingsplaner, både for å skape kontinuitet i organisasjonen og forutsigbarhet ovenfor beslutningstakerne. Vi fikk et stort gjennomslag i budsjettenigheten for statsbudsjettet for 2026, hvor det ble besluttet at det skal fremmes forslag

om å knytte studiestøtten til G i løpet av 2026. Det er fremdeles en vei å gå før vi oppnår kravet om minst 1,5 G som NSO ønsker, og det er derfor viktig å fortsette å legge press på regjeringen.

Jobbe for gjennomslag for NSOs politikk inn mot kommune- og fylkestingsvalget 2027. Som en del av dette arbeidet skal NSO bistå medlemslagene i deres innsats for å påvirke partiene lokalt.

I 2027 er det kommune- og fylkestingsvalg i Norge. I denne perioden er de politiske partiene opptatt av å tiltrekke seg velgere gjennom politiske standpunkt, debattopptredener og medieutspill. Her finnes det mange muligheter for å sette studentpolitikk på agendaen, spesielt saker som er aktuelle for NSOs medlemslag lokalt. Partiene er opptatt av studenter som velgergruppe og hvis en politiker eller politisk parti gir et løfte i valgkampen er det gode muligheter for gjennomslag etter valget.

I løpet av det kommende året skal det avklares, i dialog med medlemslagene, hvilken rolle NSO kan spille opp mot valget i 2027. Dette vil inkludere påvirkningsarbeid opp mot partiprogramprosesser nasjonalt og lokalt, samt for eksempel gjennomføring av arrangementer og annen aktivitet som skaper oppmerksomhet rundt studentsaker.

Jobbe for å fremme kvalitet i høyere utdanning, forskning og innovasjon, med spesielt fokus på vurderingsformer, undervisning og opplæring i bruk av kunstig intelligens.

Vi har fått tydelige signaler fra regjeringen om at utdanningsinstitusjonene vil ha mindre å rutte med i tiden fremover, og at nye satsinger må gjøres innenfor eksisterende budsjetter. Vi vet at når institusjonene må gjøre økonomiske prioriteringer uten nye midler så kan dette ha konsekvenser for utdanningskvalitet. Det er derfor viktig at NSO det neste året har fokus på at kutt og andre endringer i sektoren ikke har negative konsekvenser for kvalitet.

Bruken av kunstig intelligens har vært spesielt aktuelt i diskusjonen rundt utdanningskvalitet. KI har allerede store konsekvenser for læring og vurdering i høyere utdanning og studenter må sikres kunnskap om bruken av slike verktøy, både under utdanning, men også i arbeidslivet. KI i høyere utdanning blir særlig aktuelt fram mot høsten 2026, når utvalget om kunstig intelligens i høyere utdanning skal legge fram sin hovedrapport.

Jobbe for bedre dimensjonering av studietilbudet og en tydeligere arbeidsdeling i høyere utdanning som styrker kvalitet og dekker samfunnets behov.

Dimensjonering av høyere utdanning har fått økt politisk oppmerksomhet, hvor det er viktig for NSO at studietilbudet må ta utgangspunkt i kvalitet og samfunnets mangfoldige kompetansebehov.

Norge har behov for flere kandidater innen flere fagområder, men slike behov bør møtes gjennom å styrke studiekvalitet og gjøre utdanningene mer attraktive, ikke gjennom streng og detaljert politisk styring. For NSO er det avgjørende at studentenes valg og engasjement respekteres, og at dimensjoneringen skjer på en måte som gir reelle og gode utdanningsmuligheter.

En god dimensjonering forutsetter også en tydeligere arbeidsdeling i sektoren. Høy kvalitet sikres best når institusjonene bygger sterke og robuste fagmiljøer, og ikke nødvendigvis tilbyr alle typer utdanninger overalt. En slik arbeidsdeling kan gi både mer samarbeid og mer faglig tyngde.

Det er samtidig viktig at studenter som fullfører en utdanning har gode muligheter i arbeidslivet. Ansvaret ligger hos institusjonene som tilbyr studiene, men også hos arbeidsgivere som må ta et tydelig ansvar for å rekruttere og satse på nyutdannede.

Jobbe for en dimensjonering av velferdstilbudet som er effektivt, fremmer studentenes beste og ivaretar studenter i ulike livssituasjoner.

En god dimensjonering av velferdstilbudet forutsetter at tilbudene er effektive, målrettede og utformet med studentenes beste som utgangspunkt. I dag frykter vi at organiseringen av velferdstilbudet er preget av unødvendig byråkrati og utilstrekkelig samordning mellom samskipnader og andre aktører. Dette kan føre til dårlig ressursutnyttelse og i verste fall gå direkte utover studentene som er avhengige av et tilgjengelig og helhetlig tilbud.

For å sikre at velferdstilbudet er best mulig tilpasset studentenes behov skal NSO ha tett dialog med medlemslagene, samt nasjonale og lokale velferdsaktører for å jobbe for at dimensjoneringen av tilbudene bygger på realistiske behov og en forståelse av studentenes mangfoldige livssituasjoner. Lokal brukermedvirkning er viktig for å sikre dette.

Dette innebærer å se på muligheter for bedre koordinering mellom samskipnader, redusere overlappende strukturer og styrke studentenes reelle medvirkning i utviklingen av velferdstilbudet. Et framtidsrettet velferdstilbud må ivareta alle studentgrupper, inkludert campusstudenter, fleksible

og desentraliserte studenter, nettstudenter og studenter som kommer inn i høyere utdanning senere i livet. Målet er et velferdssystem for studenter som fungerer effektivt, treffsikkert og rettferdig, og som legger til rette for at alle studenter kan mestre studiehverdagen uavhengig av studiesituasjon og livsfase.

Jobbe for å sikre at studentenes fysiske og psykiske helse blir ivaretatt og styrket, med særlig fokus på oppfølging av funnene fra SHoT-undersøkelsen

Høsten 2026 lanseres resultatene fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT-undersøkelsen), som forventes å sette studenters helse og livskvalitet høyt på den offentlige agendaen. Undersøkelsen gjennomføres bare hvert fjerde år og gir et oppdatert og solid faktagrunnlag for å synliggjøre studenters særskilte behov og utfordringer. Dette gir NSO et viktig handlingsrom til å følge opp funnene og løfte fram tiltak som styrker både fysisk og psykisk helse blant studenter.

For NSO er det sentralt at studenter skal ha like gode velferds- og helsetilbud som resten av befolkningen. Samtidig har studenter noen egne behov som krever et tilpasset og lett tilgjengelig helsetilbud. Et slikt tilbud må som hovedregel være offentlig finansiert, og organisert slik at studenter får rask, lavterskel og relevant hjelp. Målet er at alle studenter skal være i stand til å mestre studiehverdagen og ha god livskvalitet gjennom hele studieløpet.

Jobbe for økt internasjonalisering, samarbeid og solidaritet i høyere utdanning og forskning.

Økte geopolitiske spenninger har lagt press på internasjonaliseringen av høyere utdanning og forskning, samtidig som erfaring med og kunnskap om internasjonale forhold blir stadig viktigere. Som studentenes representanter er det viktig at NSO arbeider for at institusjonene har gode muligheter for å samarbeide med internasjonale fagmiljø, og at studentmobilitet prioriteres i institusjonenes internasjonale arbeid.

Mange hensyn vil være viktige i NSOs internasjonaliseringsarbeid det neste året. For eksempel vil det i 2026/27 være relevant å jobbe for å fjerne skolepenger og opprette stipendordninger for studenter utenfor EU/EØS og å jobbe for å bevare og styrke Student at Risk-ordningen. I tillegg vil NSO jobbe med andre temaer på det internasjonale området, som studentenes fredspris og inn- og utveksling.

Dissens fra Natalie Woldengen, Didrik Nohre Lønvik og Oscar dos Santos Hellberg-Kvalsvik

Endre kulepunktet på linjenummer 33.

Fra: *Jobbe for økt internasjonalisering, samarbeid og solidaritet i høyere utdanning og forskning*

Til: *Jobbe for økt internasjonalisering, samarbeid og solidaritet i høyere utdanning og forskning, med fokus på å styrke Students at Risk-ordningen og opprette studiestøtteordninger for internasjonale studenter.*

Dissentakers begrunnelse

Dissenstakerne er enige med flertallet om at det er mange hensyn som vil være viktige i NSOs internasjonaliseringsarbeid det neste året. Likevel vil dissenstakerne at landsmøtet setter en tydelig kurs for internasjonaliseringsarbeidet i handlingsplanen.

Innføringen av studieavgift for studenter fra utenfor EU/EØS har ledet til et drastisk fall i antall studenter fra denne gruppen, hvilket påvirker internasjonaliseringsarbeidet til hele sektoren. NSO har lenge jobbet for å fjerne studieavgiften, men har kun delvis fått gjennomslag for dette ved at regjeringen har åpnet for at norske universiteter og høyskoler kan kreve lavere studieavgift enn kostnadsdekkende nivå. For å tiltrekke flere internasjonale studenter mener dissenstakerne at det er viktig at NSO jobber for at det etableres studiestøtteordninger for internasjonale studenter og for at studieavgiftene på institusjonene forblir så lave som mulig. Dette mener dissenstakerne ikke er motstridig med det prinsipielle standpunktet om at studieavgiften skal avskaffes.

NSO har stått sentralt i utviklingen av Students at Risk-ordningen, og i en tid hvor det kuttes i solidariske ordninger og utdanningsbistand, mener dissenstakerne at Students at Risk-ordningen fremdeles bør prioriteres i arbeidet det neste året. Det er både behov for å øke antallet studenter som kan komme til Norge gjennom ordningen og å videreutvikle ordningen på et europeisk nivå. Samtidig har regjeringen varslet en stortingsmelding om bistand våren 2027. Dermed mener dissenstakerne det er viktig å fremheve arbeidet med Students at Risk-ordningen for å unngå at ordningen blir kuttet, som er tilfellet for lignende ordninger i flere europeiske land, deriblant Finland.

Revidere utdanningspolitisk plattform på landsmøte 2027.

Vi har fire politiske plattformer i NSO i dag. Utdanningspolitisk plattform er den eldste plattformen (revidert i 2023). Landsstyret innstiller på at utdanningspolitisk plattform skal behandles. Det har skjedd flere utviklinger innen utdanningspolitikk de siste årene, spesielt knyttet til digitalisering, kunstig intelligens, dimensjonering, fusk og fleksible og tilgjengelige utdanninger. Ved å oppdatere utdanningspolitisk plattform vil vi sikre at NSO har mer relevant politikk på området, og bedre kan delta i debatten om fremtidens utdanningssystem.

For å sikre god prosess og gjøre det lettere å involvere organisasjonen på en god måte, er det ønskelig å vedta hvilken plattform som skal revidere neste år allerede på årets landsmøte. Det gjør at nytt arbeidsutvalg kan starte arbeidet med revideringen tidligere.

Organisatoriske prioriteringer

Innledning:

Introduksjonen peker på noen overordnende mål for hva slags organisasjon NSO skal være. Punktene under skal konkretisere de overordnede prinsippene og sette retning for arbeidet.

Videreutvikle landsstyrehelgene som arena for lederutvikling, erfaringsutveksling og kompetansepåfyll.

Studieåret 2026/2027 blir NSO sin tredje periode med den nye landsstyremodellen. Erfaringen fra de to første periodene er at et stort flertall av landsstyrerepresentantene er ledere i medlemslagene, eller har andre ledene roller. Medlemslagene har etterspurt en tydelig arena for lederskolering, erfaringsutveksling og kompetansepåfyll. Med et begrenset budsjett er vi nødt til å finne plass til dette i den eksisterende arrangementsstrukturen. Landsstyremøtene er den arenaen hvor flest medlemslagsledere møtes jevnlig og NSO vil derfor satse på å videreutvikle denne arenaen og gi medlemslagene det påfyllet de trenger i sitt arbeid.

Støtte medlemslagene med organisatorisk og politisk utvikling med særlig fokus på lokalpolitisk påvirkning, rekruttering, rutiner og valgoppslutning.

NSO skal være en organisasjon som styrker medlemslagene og bidrar til både politisk gjennomslag og solide studentdemokratier lokalt. Dette krever målrettet støtte i form av gode ressurser på nett, relevant skolering og jevn dialog. Kursgruppen vil fortsette å bygge opp medlemslagene gjennom politiske og organisatoriske kurs som legger til rette for at flere bruker NSOs skoleringsverktøy aktivt.

Det neste året vil NSO ha særlig fokus på medlemslagenes arbeid med lokalpolitisk påvirkning, synlighet og rekruttering. Kommune- og fylkestingsvalget i 2027 vil gi nye muligheter for lokal gjennomslagskraft, og NSO skal bistå medlemslagene i å løfte fram studentsaker i møte med lokale beslutningstakere. Samtidig skal NSO støtte medlemslagene i arbeidet med å øke deltakelsen ved studentvalg og rekrutteringen til studentdemokratiene. Dette er avgjørende både for legitimitet, kontinuitet og for at studentenes stemmer blir hørt nasjonalt og lokalt.

Utarbeide sak om medlemskontingent til landsmøtet 2027, basert på landsstyrets vedtak og rapporten om NSOs økonomiske fremtidsutsikter.

Landsmøtet vedtok i 2025 at NSO skulle utarbeide en rapport om organisasjons økonomiske framtidsutsikter. Rapporten ble lagt fram for landsstyret i 2025 og landsstyret vedtok at medlemskontingenten skal settes opp som sak på landsmøtet i 2027. Det skal settes ned en komite som skal utarbeide ulike forslag til justering av medlemskontingent. Komiteen skal rapportere til landsstyret.

NSOs største inntektskilde er medlemskontingenten. Medlemskontingenten ble sist justert på landsmøtet i 2023. Prisutviklingen på varer og tjenester øker årlig, uten at inntektene følger etter. Resultatet av prisøkning uten inntektsjustering er at NSO har litt mindre økonomisk handlingsrom hvert år.

Starte arbeidet med å utvikle prisutdelingen «Norges beste studentkommune» for å synliggjøre kommuner som lykkes i å skape gode vilkår for studenter.

NSO skal starte arbeidet med å utvikle prisutdelingen «Norges beste studentkommune», inspirert av vår svenske søsterorganisasjon som i flere år har hatt en tilsvarende kåring. En slik pris vil gjøre det mulig å synliggjøre kommuner som lykkes i å skape gode vilkår for studenter, og samtidig løfte fram hvor viktig kommunenes rolle er i å sikre et trygt og godt studentliv.

Innstilling

Handlingsplanen for Norsk studentorganisasjon 2026/2027 vedtas.

Handlingsplan for 2026/2027

Handlingsplanen vedtas av landsmøte, og er en liste over hvilke overordnede saker Norsk studentorganisasjon (NSO) skal prioritere å jobbe med det kommende året. Handlingsplanen inneholder både politiske og organisatoriske satsingsområder, og skal gi arbeidsutvalget en tydelig retning for deres arbeid.

Politiske prioriteringer

Norsk studentorganisasjon skal jobbe for at alle skal ha lik rett, mulighet og tilgang til høyere utdanning hvor gratisprinsippet og utdanningskvalitet står sentralt. Alle studenter skal ha en trygg studiehverdag med tilgjengelige velferdstilbud av høy kvalitet og et godt læringsmiljø. NSO skal drive aktivt politisk påvirkningsarbeid.

- Jobbe for gjennomslag for NSOs statsbudsjettprioritering.
- Jobbe for gjennomslag for NSOs politikk inn mot kommune- og fylkestingsvalget 2027. Som en del av dette arbeidet skal NSO bistå medlemslagene i deres innsats for å påvirke partiene lokalt.
- Jobbe for å fremme kvalitet i høyere utdanning, forskning og innovasjon, med spesielt fokus på vurderingsformer, undervisning og opplæring i bruk av kunstig intelligens.
- Jobbe for bedre dimensjonering av studietilbudet og en tydeligere arbeidsdeling i høyere utdanning som styrker kvalitet og dekker samfunnets behov.
- Jobbe for en dimensjonering av velferdstilbudet som er effektivt, fremmer studentenes beste og ivaretar studenter i ulike livssituasjoner.
- Jobbe for å sikre at studentenes fysiske og psykiske helse blir ivaretatt og styrket, med særlig fokus på oppfølging av funnene fra SHoT-undersøkelsen.

- Jobbe for økt internasjonalisering, samarbeid og solidaritet i høyere utdanning og forskning.
- Revidere utdanningspolitisk plattform på landsmøte 2027.

Organisatoriske prioriteringer

Norsk studentorganisasjon skal være en åpen og inkluderende organisasjon med stor takhøyde, der det skal være attraktivt og givende for studenter å engasjere seg. Våre møteplasser og arrangementer skal være arenaer der deltakerne utvikler seg faglig, politisk og organisatorisk. Tillitsvalgte med høy kompetanse er en viktig nøkkel i å nå våre politiske og organisatoriske mål.

- Videreutvikle landsstyrehelgene som arena for lederutvikling, erfaringsutveksling og kompetansepåfyll.
- Støtte medlemslagene med organisatorisk og politisk utvikling med særlig fokus på lokalpolitisk påvirkning, rekruttering, rutiner og valgoppslutning.
- Utarbeide sak om medlemskontingent til landsmøtet 2027, basert på landsstyrets vedtak og rapporten om NSOs økonomiske fremtidsutsikter.
- Starte arbeidet med å utvikle prisutdelingen «Norges beste studentkommune» for å synliggjøre kommuner som lykkes i å skape gode vilkår for studenter.